

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL. M. a Mgr. Zdeňka Macháčka ve věci

žalobkyně:

X
státní příslušnost Ruská federace
bytem Vzdušná 56/4, Liberec

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra
sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4

o žalobě proti výrokům II. a III. rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 3. 2022, č. j. OAM-1953-6/PP-2022

takto:

- I. Žaloba se v rozsahu, v němž směřuje proti výroku II. rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 3. 2022, č. j. OAM-1953-6/PP-2022, odmítá.
- II. Žaloba se v rozsahu, v němž směřuje proti výroku III. rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 3. 2022, č. j. OAM-1953-6/PP-2022, zamítá.

III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně domáhá zrušení výroků II. a III. shora uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým byla dle § 87e odst. 1 písm. i) bod 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zamítnuta její žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU (výrok I.), výrokem II. jí byla podle § 87e odst. 4 téhož zákona stanovena lhůta k vycestování z území ČR do 30 dnů od oznámení rozhodnutí a výrokem III. byl podle § 85 odst. 2 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, vyloučen odkladný účinek odvolání proti výroku II. uvedeného rozhodnutí.
2. Žalovaný, jakožto správní orgán I. stupně, v napadeném rozhodnutí ve vztahu k výroku I. svého rozhodnutí odůvodnil, proč jsou dány důvody pro věcné zamítnutí žádosti žalobkyně o pobytové oprávnění. V návaznosti na to odkázal na úpravu § 87e odst. 4 zákona o pobytu cizinců s tím, že dle tohoto ustanovení stanovuje ve výroku II. lhůtu k vycestování, kterou považuje za dostatečnou. K vyloučení odkladného účinku odvolání proti výroku II. svého rozhodnutí žalovaný citoval § 87y odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců a uvedl, že žalobkyně podala žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu jako rodinný příslušník občana EU podle § 15a odst. 3 téhož zákona. Dle žalovaného je třeba zvolit řešení souladné s veřejným zájmem, který je dán také na tom, aby aplikace pravidel obsažených v právních předpisech nevedla k výsledku, který odporuje smyslu konkrétního ustanovení zákona.
3. Žalovaný uvedl, že v případě žalobkyně je namístě, aby byla její povinnost opustit území ČR formulována jednoznačně i pro případ, kdy se rozhodne využít svého práva podat odvolání proti napadenému rozhodnutí. Bez vyloučení odkladného účinku odvolání by mohla žalobkyně nabýt dojmu, že v důsledku podání odvolání bude moci na území ČR nadále setrvat. Takový další pobyt žalobkyně by však byl pobytem bez platného oprávnění k pobytu, což je nejen porušením povinnosti cizince a přestupkem, ale zejména důvodem pro rozhodnutí o správním vyhoštění, které by bylo pro žalobkyni zajisté nepříjemné. Případnému vzniku takové situace lze spolehlivě předejít pouze vyloučením odkladného účinku odvolání, čímž je žalobkyně chráněna před uvedenými důsledky. Žalobkyni již byl vydán výjezdní příkaz s platností do 12. 11. 2021, na jehož základě nevycestovala, a nesvědčí jí oprávnění pobývat na území ČR přechodně podle § 87y odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Přesto je namístě odkladný účinek odvolání vyloučit, neboť pozbývá smyslu, aby lhůta k vycestování z území v případě včasného odvolání běžela až od právní moci rozhodnutí, když žalobkyně již v současné době není oprávněna pobývat na území ČR.
4. Žalobkyně v podané žalobě uvedla, že brojí proti nesprávnosti a nezákonnosti výroků II. a III. napadeného rozhodnutí. Popsala svou pobytovou historii v ČR a partnerský vztah s českým občanem Jakubem Tomáškem. Konstrukce vyloučení odkladného účinku odvoláním na veřejný zájem je dle žalobkyně nezákonná, nepřiměřená, částečně nepřezkoumatelná a nedostatečně odůvodněná. Veřejný zájem je odůvodněn jen zájmem na dodržení výjezdního příkazu, žalovaný dle § 174a zákona o pobytu cizinců nepřihlédl k soukromému a rodinnému životu žalobkyně, zejména ke vztahu žalobkyně s jejím

druhem, k zahájení války Ruska vůči Ukrajině, s níž žalobkyně nesouhlasí, ani k faktickému zrušení konzulárních služeb ČR v Moskvě. Vyloučení odkladného účinku intenzivně dopadá do právního postavení žalobkyně, neboť jí znemožňuje v ČR nadále pobývat, ač by jinak do právní moci rozhodnutí o odvolání nemusela území ČR opustit. Je také oslabena možnost žalobkyně uplatňovat v odvolacím řízení svá práva. Na straně žalobkyně nestojí natolik výjimečné okolnosti, aby měla být účinnost příkazu k vycestování stanovena ode dne oznámení napadeného rozhodnutí. Posunutí vykonatelnosti ke dni oznámení rozhodnutí oproti jeho právní moci je nepřiměřené a nezákonné. Formulace „ode dne oznámení“ je navíc nejednoznačná, když existuje několik způsobů oznámení rozhodnutí, a není tak napevno dáno, od kdy má žalobkyně vycestovat.

5. V písemném vyjádření k žalobě vyjádřil žalovaný přesvědčení, že žaloba je nepřipustná, a měla by proto být odmítnuta. Žalovaný poukázal na § 68 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), s tím, že žaloba je nepřipustná, nevyčerpal-li žalobce řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem. Proti napadenému rozhodnutí bylo podání odvolání připuštěno, žalobkyně dokonce odvolání podala a v době podání vyjádření žalovaného probíhá odvolací řízení, na jehož výsledek měla žalobkyně vyčkat. Ve věci samé bylo rozhodnuto výrokem I. rozhodnutí žalovaného, další výroky jsou odvislé od výroku I. a samy o sobě nezakládají, nemění, neruší ani závazně neurčují práva a povinnosti žalobkyně. Výrokem II. bylo rozhodnuto o stanovení lhůty k vycestování, jak to ukládá § 87e odst. 4 zákona o pobytu cizinců, přičemž proti tomuto výroku je odvolání přípustné. Výrokem III. bylo rozhodnuto o vyloučení odkladného účinku odvolání, aby byl zajištěn účinek § 87y odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců a aby byla posílena právní jistota žalobkyně ohledně okamžiku ukončení jejího oprávnění pobývat v ČR.
6. Z předloženého správního spisu soud zjistil, že žalobkyně podala dne 7. 2. 2022 žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU. Za občana EU, jehož je rodinným příslušníkem, žalobkyně označila svého druhu, pana X. Na podkladě této žádosti vydal žalovaný dne 5. 3. 2022 žalobou napadené prvostupňové rozhodnutí, které žalobkyně napadla dne 30. 3. 2022 v celém rozsahu odvoláním. Nyní řešená žaloba pak byla podána vzápětí, konkrétně dne 4. 4. 2022.
7. Výrok III. napadeného rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející soud přezkoumal v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a v mezích uplatněných žalobních bodů dle § 75 odst. 2 s. ř. s. s tím, že přitom vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. Pokud jde o žalobou rovněž zmíněný výrok II. napadeného rozhodnutí, soud k jeho přezkumu nepřistoupil, neboť v tomto rozsahu shledal z níže uvedených důvodů nutnost žalobu odmítnout.
8. Je zřejmé, že podstatou žaloby je přesvědčení žalobkyně, že žalovaný jí vyloučením odkladného účinku odvolání dle napadeného výroku III. upřel právo pobývat na území ČR po dobu navazujícího odvolacího řízení. Tomu se žalobkyně brání, neboť nechce vycestovat již v návaznosti na oznámení prvostupňového rozhodnutí, nýbrž chce vyčkat rozhodnutí pravomocného. S touto myšlenkou žalobkyně v žalobě napadla také výrok II. rozhodnutí žalovaného, neboť v něm je uvedeno, že lhůta k vycestování žalobkyni běží již ode dne oznámení rozhodnutí.

9. Z hlediska možnosti úspěšně žalovat proti rozhodnutí před správním soudem je třeba zodpovědět otázku, zda byl vyčerpán dostupný opravný prostředek ve správním řízení. Žalobkyně byla žalovaným správně poučena, že proti výrokům I. a II. napadeného rozhodnutí je oprávněna podat odvolání, zatímco odvolání proti výroku III. není přípustné. Jak bylo uvedeno, žalobkyně přesto krátce před podáním žaloby podala odvolání proti všem výrokům napadeného rozhodnutí, přičemž soudu je z jeho činnosti známo, že navazujícím odvolacím rozhodnutím, napadeným u zdejšího soudu v řízení sp. zn. 59 A 54/2022, byly výroky I. a II. prvostupňového rozhodnutí potvrzeny, zatímco odvolání proti výroku III. bylo jako nepřípustné zamítnuto.
10. Z uvedeného plyne, že žaloba je v rozsahu napadení výroku III. rozhodnutí žalovaného projednatelná. Žalobkyně totiž neměla k dispozici řádný opravný prostředek, jehož využitím by se mohla tomuto výroku úspěšně bránit. Předmětný výrok o vyloučení odkladného účinku odvolání přitom soud považuje za soudně přezkoumatelný (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2010, č. j. 7 As 26/2009-58; správní judikatura dostupná na www.nssoud.cz).
11. Jinak je tomu nicméně v rozsahu výroku II. napadeného rozhodnutí. Proti tomuto výroku, který je dle § 87e odst. 4 zákona o pobytu cizinců v akcesorickém vztahu k věcnému výroku I., bylo odvolání připuštěno, a žalobkyně je také skutečně podala. Nevyčkala však na rozhodnutí v odvolacím řízení a bezprostředně po podání odvolání podala proti výroku II. napadeného rozhodnutí také žalobu. S ohledem na to, že žaloba proti výroku II. byla podána po podání odvolání, nejde o žalobu nepřípustnou pro nevyčerpání opravného prostředku, nýbrž o žalobu v tomto rozsahu předčasnou, jelikož žalobkyně nevyčkala výsledku odvolacího řízení a u soudu brojila proti výroku II. rozhodnutí žalovaného před rozhodnutím odvolacího orgánu (srov. POSPÍŠIL, Petr. § 46 [Odmítnutí návrhu]. In: BLAŽEK, Tomáš, JIRÁSEK, Jan, MOLEK, Pavel, POSPÍŠIL, Petr, SOCHOROVÁ, Vendula, ŠEBEK, Petr. Soudní řád správní. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016.).
12. Žaloba je tedy v rozsahu, v němž napadá výrok II. rozhodnutí žalovaného předčasná, protože soudu nezbylo, než ji v této části odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Jak již bylo naznačeno, možnost žalobkyně dosáhnout přezkumu uvedené části napadeného rozhodnutí ze strany zdejšího soudu tím není zmařena. Žalobkyně proti napadenému rozhodnutí podala odvolání a o její následné žalobě proti odvolacímu rozhodnutí, které tvoří s prvostupňovým rozhodnutím jeden celek, soud rozhodne ve věci sp. zn. 59 A 54/2022.
13. Nyní k výroku III. napadeného rozhodnutí.
14. Podle § 85 odst. 2 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, může správní orgán odkladný účinek odvolání vyloučit, jestliže to naléhavě vyžaduje veřejný zájem.
15. Podle § 87y odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, rodinný příslušník občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie a na území pobývá společně s občanem Evropské unie nebo se státním občanem České republiky, je oprávněn pobývat na území do dne, kdy mu bylo oznámeno rozhodnutí ministerstva o jeho žádosti, jde-li o rodinného příslušníka občana Evropské unie podle § 15a odst. 3.
16. V daném případě považuje soud za zřetelné, že podmínky pro vyloučení odkladného účinku odvolání naplněny nebyly. Plyne to již z odůvodnění napadeného rozhodnutí, kde žalovaný vysvětluje, že již na základě § 87y odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců není

žalobkyně po oznámení rozhodnutí žalovaného (což je jednoznačný pojem definovaný v § 72 správního řádu) oprávněna pobývat na území ČR. Výrokem III. žalovaný rozhodl pouze za účelem zdůraznění této povinnosti. Za těchto okolností musí soud konstatovat, že takový postup žalovaného je zjevně chybný.

17. Vyloučení odkladného účinku přichází v úvahu ve výjimečných případech, kdy bude prokázán skutečně naléhavý veřejný zájem na takovém rozhodnutí (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2011, č. j. 5 As 47/2011-77). Tak tomu na první pohled není tehdy, jestliže zamýšlený stav, tedy nedostatek pobytového oprávnění žalobkyně v průběhu odvolacího řízení, již vyplývá přímo ze zákonné úpravy, jak žalovaný v podstatě správně vysvětlil a proti čemuž žalobkyně konkrétní námitky ani nevznáší. Za této situace však vyloučení odkladného účinku v podstatě není třeba, a k využití tohoto institutu tedy bylo přistoupeno nadbytečně. Chtěl-li žalovaný zabránit pomýlení žalobkyně ohledně právního stavu, stačilo ji srozumitelně upozornit na příslušnou právní úpravu. Nebylo však namístě využívat mimořádného institutu vyloučení odkladného účinku odvolání, neboť zde nelze hovořit o naléhavosti veřejného zájmu.
18. Na druhé straně musí soud dodat, že přes popsané pochybení žalovaného nedošlo ke zkrácení práv žalobkyně. Ta se mylí, pokud se domnívá, že nedostatek jejího pobytového oprávnění v ČR v průběhu odvolacího řízení, což je podstata její v žalobě vyjádřené nespokojenosti, byl zapříčiněn rozhodnutím žalovaného o vyloučení odkladného účinku odvolání. Jak bylo uvedeno, tento stav pro žalobkyni plyne přímo z § 87y odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, na čemž nemohl žalovaný svým výrokem III. pro žalobkyni cokoli zhoršit. Z uvedených důvodů soud přes pochybení žalovaného neshledal zásah do práv žalobkyně. Lze dodat, že otázka přiměřenosti zásahu rozhodnutí žalovaného (ve spojení s rozhodnutím odvolacího orgánu) do soukromého a rodinného života žalobkyně je spjata s věcným rozhodnutím o udělení či neudělení pobytového oprávnění žalobkyni. To však není předmětem nynějšího řízení, nýbrž zmíněného řízení sp. zn. 59 A 54/2022.
19. S ohledem na shora uvedené závěry soud neshledal podanou žalobu důvodnou. Proto ji zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s. Učinil tak bez jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť účastníci po výzvě soudu nevyjádřili svůj nesouhlas s takovým postupem.
20. Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první a odst. 3 s. ř. s. Podle těchto ustanovení má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl, a v případě odmítnutí žaloby nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení. V rozsahu napadeného výroku II. byla žaloba odmítnuta a v rozsahu výroku III. měl úspěch žalovaný správní orgán, jemuž náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly. Soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den

lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 8. února 2023

Mgr. Lucie Trejbalová v. r.
předsedkyně senátu